A SZEGÉNYSÉG

Ez a mese

rólunk is szól!

Szegénynek nevezzük az osztálytagolódás legalsó szintjén lévő, az alapvető szükségletek kielégítéséhez szükséges tényezők hiányában élő embereket.

Szegénység térkép a világról

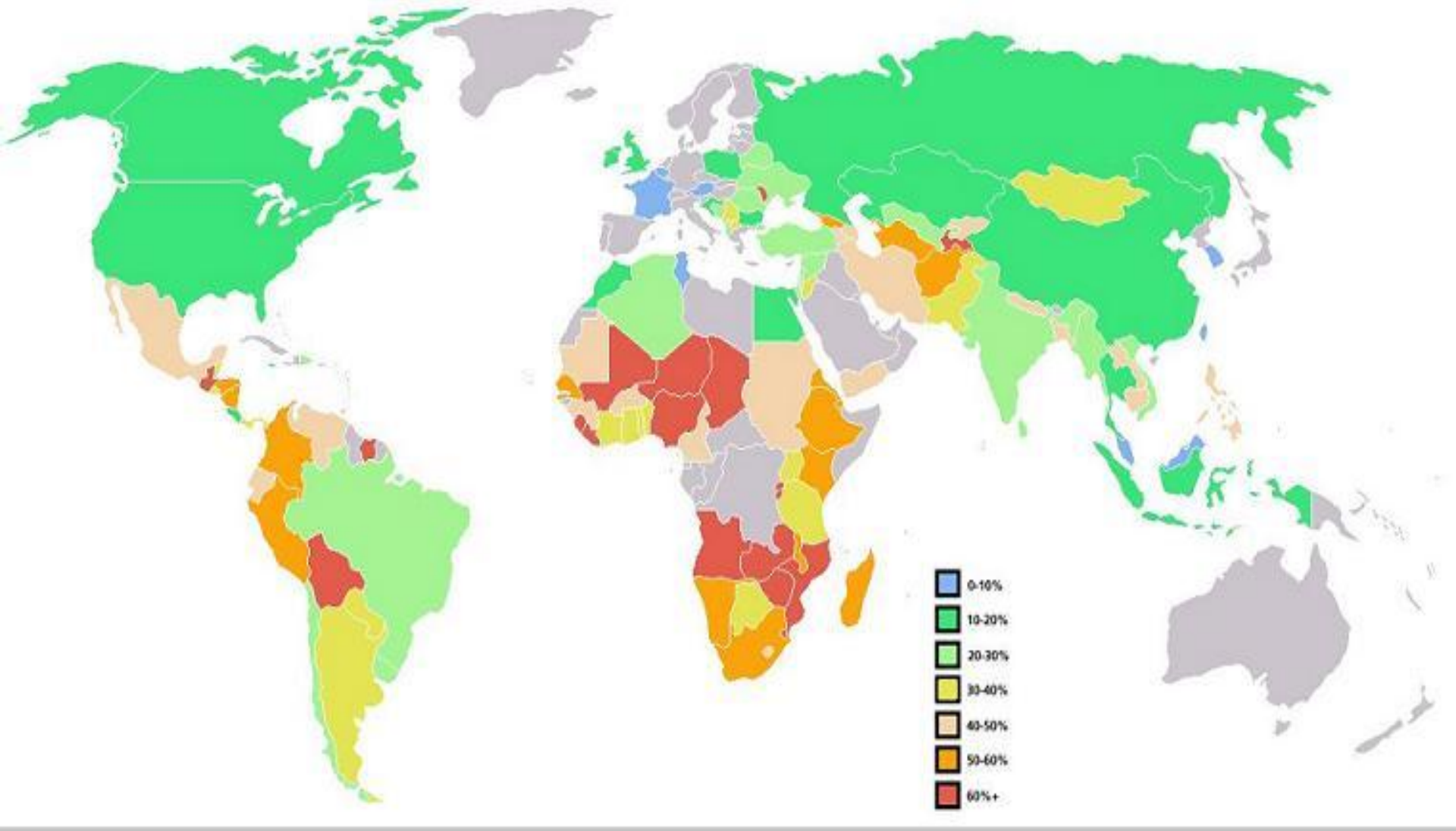

- **1889 - Charles Booth** definiálta az abszolút szegénységet.

- A létminimum alatt élő emberek nem rendelkeznek az alapvető fizikai szükségletek kielégítéséhez a kellő alaptényezőkkel, így nem képesek fizikailag egészséges, teljes értékű életet élni.

- Hasonló korú, fizikumú emberek szükségletei nem térnek el egymástól, lakóhelyüktől függetlenül hasonlóak.

- A meghatározás hiányossága: az egyes országok különböző életszínvonalának számításba vétele.

A szegénység fajtái:

Abszolút szegénység:

Saját létfenntartásához szükséges eszközeit nem tudja megteremteni és létminimum alatt él.

Hiányt szenvednek az egészséges léthez alapvető javakból, mint a táplálék és megfelelő hajlék - a létminimum alatt élnek

Relatív szegénység:

Akinek a keresetük nem elég arra, hogy tovább fejlesszék magukat.

Társadalmi és kulturális szegénységet jelent. Társadalom nagy többségéhez képest szegény. Kulturális szegénységben szenvednek pl.: az egészségügyben dolgozók.

A létminimum kiszámítása:

A létminimum kiszámításához a ”fogyasztási kosarat” használják.

Nem számolnak sem az egyéni, sem regionális különbségekkel.

Fogyasztói kosár: hivatalos statisztikai előírás alapján belepakolnak mindent, amire a megítélés szerint egy négy tagú családnak szükséglete (élelmiszer, tisztálkodás) van

Az emberek életmódja és fogyasztási kultúrája jelentősen eltér egymástól.

Abszolút, hagyományos szegénység:

Kielégítetlen elemi szükségletek

Sokdimenziós: anyagi, kulturális, egészségi állapotot érintő.

- **Oka: gazdasági fejletlenség**
- **Teljesen megszüntethető társadalmi és gazdaságpolitikai változtatássokkal.**

Relatív vagy modern szegénység

Az elemi szükségletek kielégítettek, viszont az egzisztenciális, szociális és szimbolikus javak elmaradottak a társadalmi normákhoz viszonyítva.

- **A társadalom zömét érinti.**
- **Egzisztenciális jellegű.**
- **Oka a társadalmi rétegződés.**
- **Teljesen nem szüntethető meg, csak enyhíthető.**

A szerint, hogy a társadalom mekkora részét érinti:

Individuális szegénység **Csoportos szegénység**

a.) Individuális szegénység:

Okai: személyes életút,
életvitel. Pl.: krónikus betegség

munkanélküliség

hajléktalanság

- Kialakult kép:

- **„maguk tehetnek helyzetükről**
- **érdemtelenek a jobb életre**
- **lusták, akik nem akarnak dolgozni”.**

Csoportos szegénység:

- Oka: társadalmi tényezők.
- idősek, munkanélküliek, sokgyermekesek, elmaradott régiókban élők.

Szegénység szigetek:
Képviselőik kénytelenek a társadalom egyéb rétegeitől elszigetelve élni.
Ilyenek: a szociális otthonos, elzárt falvak, külvárosi nyomornegyedek...

Szegénység Szerbiában

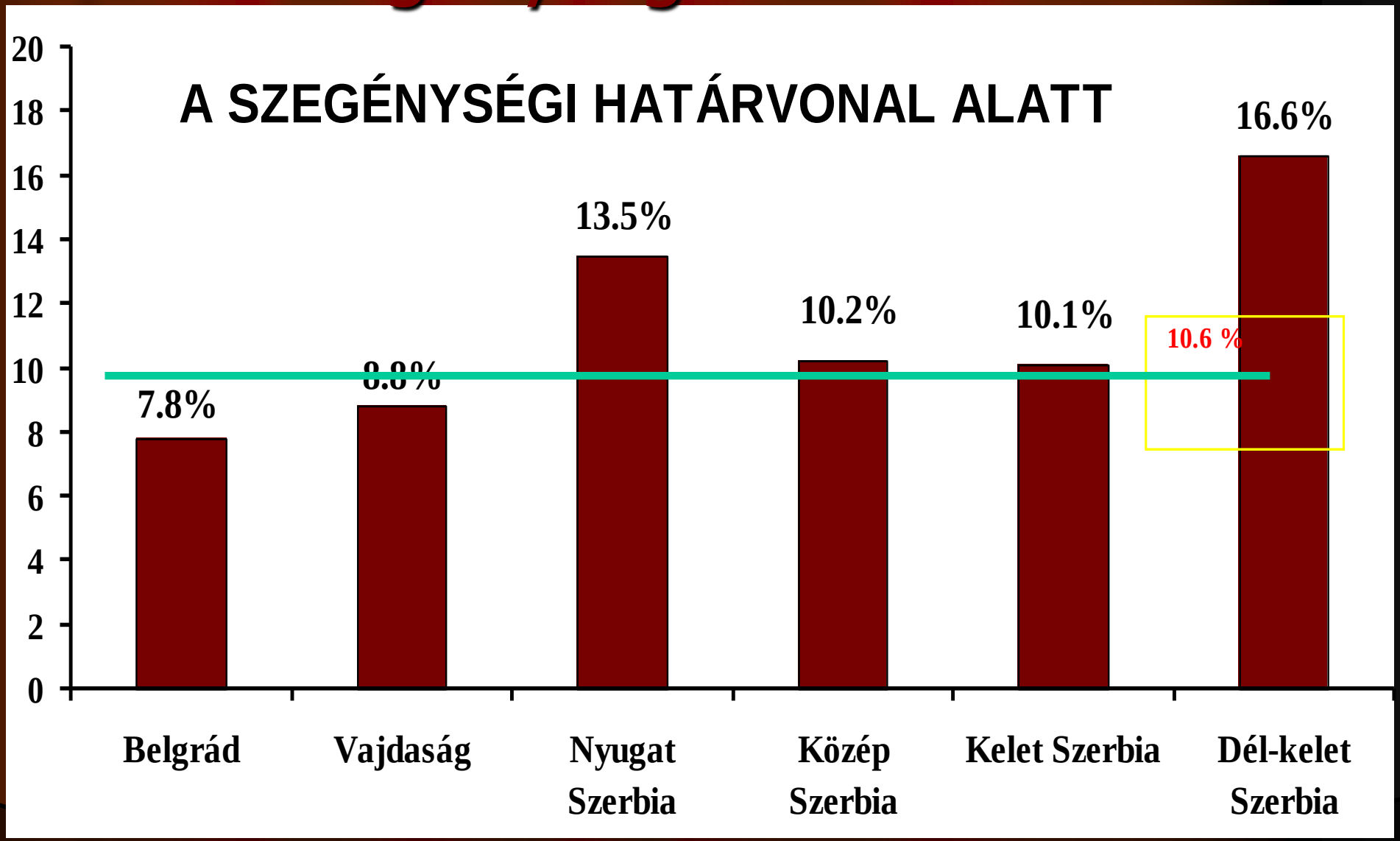

A hagyományos és az új szegénység:

Hagyományos szegénység:

- csonkacsalád
- nagycsalád
- nyugdíjas

Új szegénység:

- hajléktalan
- munkanélküli
- elszegényedő középosztály

<u>Etnikai szegénység</u>:

pl.: cigányság

<u>Demográfiai szegénység</u>:

pl.: nyugdíjasok korcsoportja szegény.

A “szegénység” depriváció okai:

a) A szegénység lényegi oka biológiai-fiziológiai eredetű:

Sem az egyén, sem a társadalom nem tehet arról, hogy valaki szellemileg vagy testileg fogyatékosnak született, s még kevésbé arról, hogy megöregedett, vagy hogy még gyerek. Mégis szükségképpen jövedelmi hátrányt jelentenek.

b) A társadalmi eredetű okok:

Az egyén nem tehet róla, hogy hosszú-hosszú történeti előzmények olyan településszerkezetet hoztak létre, amely több vagy kevesebb társadalmi esélyt nyújt, a társadalmi javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzájutása.

c) A a rossz helyzet okai egyszerre egyéniek és társadalmiak:

A bűnözés és az alkoholizmus, a rossz munkaerkölcs, a lump, link életmód felelőtlen gyermekvállalása, a családi életet tönkretevő brutalitása…Ebben az esetben összetett kérdés vajon önhibájukból jutottak-e ebbe a helyzetbe az érintettek.

d.) Az okok, amelyek csak az egyénen (esetleg a természeten) múlnak

A felelőtlen magatartások miatt, (bűnözés és alkoholizmus, drogfogyasztás, prostitució) a deviáns egyén családja lesz az áldozat.

SZEGÉNYSÉGKUTATÁSOK

Charles Booth már 1889-ben végzett kutatásokat és szerkesztett tanulmányokat a szegénységgel kapcsolatban.

Az Egyesült Királyság területén tevékenykedett. Munkáját névrokona William Booth üdvhadseregi tábornok folytatta (könyve: A legsötétebb Angliában és a kiút 1890).

A legújabb átható kutatások Peter Townsend nevéhez fűződnek, aki szintén az Egyesült Királyságban működött és 1979-ben publikált.

- **Egyesült Királyság – Peter Townsend (1979)**

A szegénység olyan anyagi javak nélkülözése, amelyek „ a társadalomban megszokott vagy legalábbis széles körben elfogadott életkörülmények fenntartásához, a kényelmi feltételek biztosításához” szükségesek.

- **Szegény az,**

-akinek jövedelme nem haladja meg a szociális segély összegét.

- **Akinek a jövedelme meghaladja a segély 100-140%-át, csak a szegénység küszöbén áll.**

A szegénység fogalma Magyarországon - Ferge Zsuzsa:

- ✓ A szegénység a történelmi- , regionális hagyományok, a viszonylagos gazdasági fejeletlenség, a társadalom átalakulási sajátosságainak, a mobilitási esélyek egyenlőtlenségeinek, a szociális- és támogatórendszer hiányosságainak következménye (illetve e fogalmak gyűjtőneve is lehetne).

- ✓ A szegénységet négy fajtája:

1. Tradícionális szegénység
2. Új szegénység
3. Demográfiai - és
4. Etnikai szegénység.

A világ legszegényebbjei…

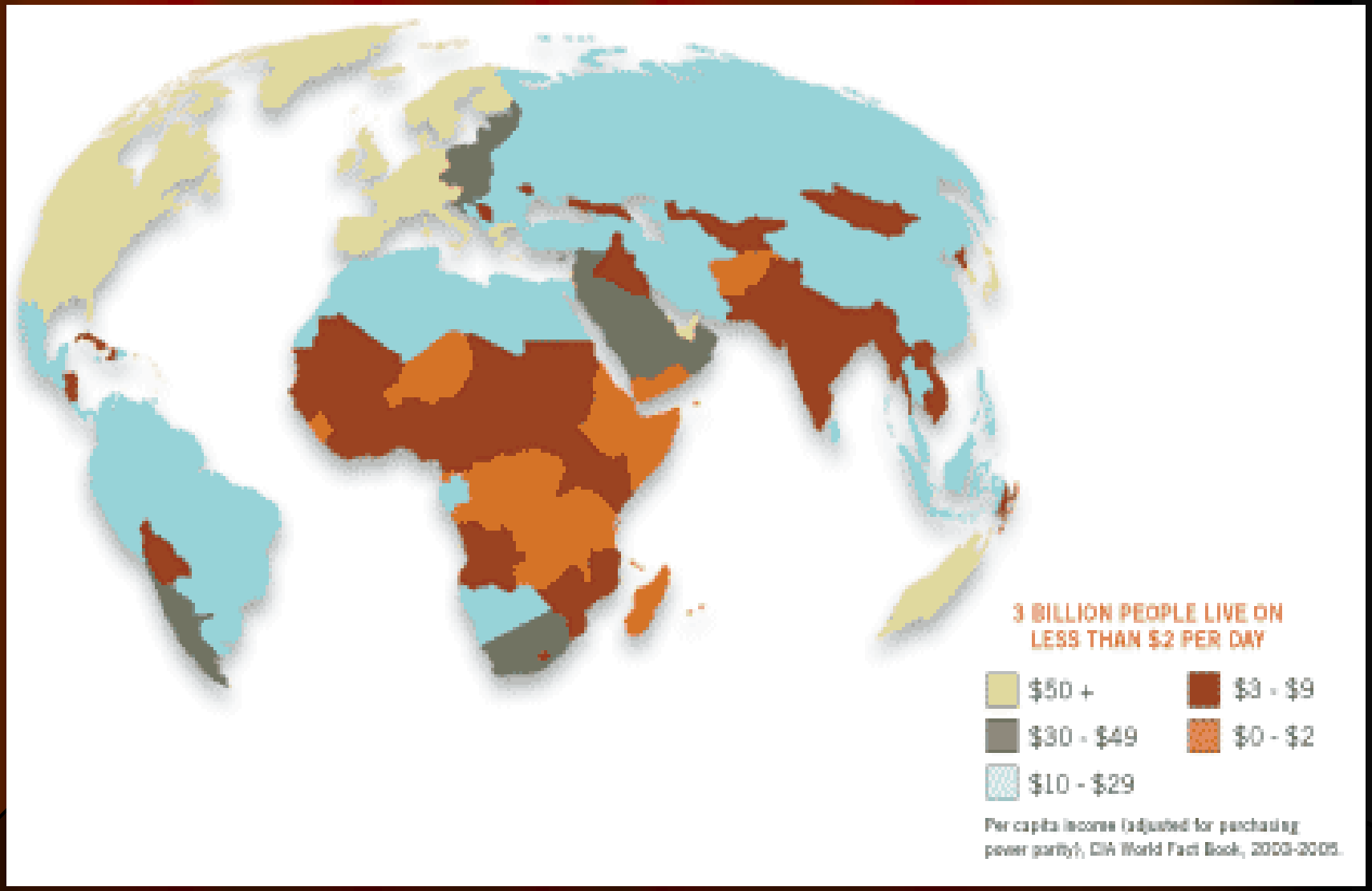

A szegénység felszámolása

- ✓ hosszú folyamat
- ✓ szigorú társadalmi változások
- ✓ Svédországban sikerült (létminimum alatt élők nincsenek-magas adók).
- ✓ „Észre kéne venni a láthatatlan szegényeket.”
- ✓ Booth óta számtalanszor felfedezték a szegényeket, ami mindannyiszor nagy megbotránkozást keltett, de sajnos az emberek lelkiismerete hamar alábbhagy(ott).

Köszönöm a figyelmet!